

У сучасному інформаційному суспільстві та технічному прогресі класичні методи криміналістики не застаріли, а навпаки, – є важливим інструментом в ході розслідування кримінальних правопорушень. Класичні криміналістичні методи дозволяють знаходити нові можливості для вдосконалення своєї дії направленої на виявлення, ідентифікування та аналіз слідів. Це дає можливість прискорити чи попередити правопорушення як правоохоронцям, так і приватним детективам.

Список використаних джерел

1. Криміналістика : учебник / под ред. Е. П. Ищенко. – М. : Юристъ, 2000. – 724 с.
2. Пясковський В. В. Криміналістика : підручник / В. В. Пясковський, Ю. М. Черноус, А. В. Іщенко, О. О. Алексєєв та ін. – Київ : Центр учб. літ., 2015. – 544 с.
3. Корниенко Н. А. Следычеловека в криминалистике / Н. А. Корниенко. – СПб : Питер, 2001. – 68 с.
4. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page6>. – Назва з екрана.
5. Про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс] : Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>. – Назва з екрана.

Бурбело Богдан Анатолійович, викладач кафедри криміналістики та судової експертології Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТА ПІД ЧАС ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ, ПОВ'ЯЗАНОЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ І ВИБУХОВИХ РЕЧОВИН

Розслідування правопорушень, пов'язаних із застосуванням вибухових пристроїв, вибухових речовин викликає певні труднощі, які полягають у збереженні слідової картини після вибуху, своєчасності проведення огляду місця події, вилученні слідів вибуху вибухового пристрою та їх дослідженні. Існує особлива потреба використання під час

огляду місця події спеціальних знань і методів для з'ясування природи вибуху і обставин, які його супроводжують.

Критерієм необхідності залучення спеціалістів до процесу розслідування, передбачає кримінальний процесуальний кодекс України (ст. 71 КПК України). Спеціаліст може бути залучений для надання безпосередньої технічної допомоги (фотографування, складення схем, планів, креслень, відбір зразків для проведення експертизи тощо) під час досудового розслідування слідчим [1].

На думку В.М. Махова, у більшості випадків, саме участь спеціалістів є гарантом цілеспрямованості, повноти й ефективності проведення слідчої дії [3, с. 83].

Особливе значення має залучення спеціалістів для проведення огляду місця події пов'язаного із застосуванням вибухових пристроїв та вибухових речовин, тому що первинну і основну інформацію про механізм злочину і особу злочинця, слідчий одержує в процесі дослідження і аналізу певних джерел інформації про злочинну подію, виявлених і вилучених саме під час огляду місця події.

Безпосередньо на місці події, але до початку проведення огляду, слідчий спільно зі спеціалістом визначають межі території огляду. Зокрема, для визначення меж огляду місця події за фактом кримінального вибуху слідчому доцільно проконсультуватися зі спеціалістом-вибухотехніком, який, оцінивши силу заряду, спрямованість дії ударної хвилі й інші фактори, може окреслити зону пошуку речових доказів, що дозволить раціонально використовувати наявні сили і засоби [2, с. 73].

Спеціаліст-вибухотехнік не тільки допомагає виявити речові докази, але і безпосередньо після виявлення може установити їх відносність до конкретної події, тобто надати слідчому орієнтовну недоказову інформацію, яка буде основою для висування версій, планування розслідування, оптимізації процесу розкриття та розслідування злочину.

Також спеціаліст-вибухотехнік:

- узгоджує з слідчим оптимальні маршрути підходу та відходу до місця події;

- проводить інструктаж із інспекторами-кінологами та іншими працівниками та спеціалістами, які задіяні в проведенні пошуку вибухових матеріалів, щодо особливостей дотримання

заходів безпеки та недопущення втрати слідів вчинення правопорушення.

Необхідно звернути увагу на необхідність здійснення спеціалістом-вибухотехніком такого заходу, як моделювання на підставі огляду місця події пов'язаного з використанням вибухових пристроїв та вибухових речовин, з урахуванням локалізації й інформаційного потенціалу виявлених речових доказів, тобто результати проведеного спеціалістом ситуаційного аналізу обставин і механізму скоєного злочину, що є суттєвим у розкриття кримінальних вибухів, вчинених у так званих «неочевидних умовах». Реконструкція вибухових пристроїв здійснюється спеціалістами на підставі ознак впливу вибуху на оточуючу обстановку та наявних залишків від зруйнованих пристроїв [4, с. 30].

Вважаємо, що особливістю організації огляду місця події пов'язаного із застосуванням вибухових пристроїв та вибухових речовин є забезпечення безпеки на кожному його етапі, обов'язкове залучення спеціалістів, які мають відповідну кваліфікацію з проведення вибухотехнічних робіт, та застосування сучасних засобів криміналістичної техніки, є гарантом ефективності і раціональності слідчої діяльності взагалі. Для ефективного забезпечення розслідування злочинів цієї категорії, суттєве значення мають цілеспрямоване впровадження передових досягнень криміналістики та розробки нових методичних положень комплексного дослідження слідів, обставин і механізму вибухів.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. – Назва з екрана.
2. Бахін В. П. Кримінальний вибух: поняття, характеристика, аналіз, розслідування / В. П. Бахін, М. А. Михайлов. – Київ, 2001. – 132 с.
3. Махов В. Н. Участие специалистов в следственных действиях / В. Н. Махов. – М., 1975. – 88с.
4. Неділько І. Б. Реконструкція саморобних вибухових пристроїв по слідах вибуху : метод. рек. / І. Б. Неділько, В. П. Оніщенко, В. І. Пашенко ; ДНДЕКЦ МВС України. – Київ, 2004. – 35 с.